

Ieslodzīto un no ieslodzījuma atbrīvoto personu izglītības, nodarbinātības un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu pieejamība

Publicēts: 14.08.2020.

Pētījums „Ieslodzīto un no ieslodzījuma atbrīvoto personu izglītības, nodarbinātības un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu pieejamība” tika izstrādāts Eiropas Kopienas iniciatīvas EQUAL projekta „*Jauni risinājumi bijušo ieslodzīto nodarbinātības veicināšanai*” ietvaros. Projekts tiek īstenots EQUAL prioritātē *Darba spēju veicināšana*, un to realizē Valsts probācijas dienests un ieslodzījuma vietu pārvalde. Pētījumu „Ieslodzīto un no ieslodzījuma atbrīvoto personu izglītības, nodarbinātības un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu pieejamība” realizēja SDSPA „Attīstība” pētnieku grupa (Prof. Dr. A. Vilciņa, A. Ābele, I. Dambe, I. Trapecniere, J. Osis, M. Trapencieris) profesores Dr. Lidijas Šīļņevas vadībā laika posmā no 2005. gada 1. jūnija līdz 2005. gada 30. septembrim.

Pētījuma mērķis bija iegūt, apkopot un precizēt datus par esošajiem pētījumiem, resursiem, praksēm, iespējām un šķēršļiem ieslodzīto vispārējās un profesionālās izglītības ieguvei, nodarbinātībai un sociālajai rehabilitācijai ieslodzījuma vietās un sociālās rehabilitācijas centros. Pētījuma mērķa sasniegšanai tika izvirzīti 4 apakšmērķi:

Analizēt Latvijā iepriekš veiktus mērķauditorijas problēmām veltītus pētījumus un izstrādāt rekomendācijas problēmu risinājumam.

Analizēt vispārējās un profesionālās izglītības ieguves nepieciešamību un iespējas ieslodzījuma vietās un izstrādāt rekomendācijas problēmu risinājumam.

Analizēt esošās prakses, iespējas un šķēršļus cietumnieku nodarbinātībai un izstrādāt rekomendācijas problēmu risinājumam.

Analizēt ieslodzīto personu sociālās rehabilitācijas iespējas ieslodzījuma vietās un no ieslodzījuma atbrīvoto personu sociālās rehabilitācijas iespējas pēc atbrīvošanas no ieslodzījuma vietām un izstrādāt rekomendācijas problēmu risinājumam.

Pētījuma rezultātā ir apkopoti Latvijā iepriekš veikti pētījumi saistībā ar ieslodzīto un no ieslodzījuma atbrīvoto personu vajadzībām un aktuālākajām problēmām, izpētītas iespējas un šķēršļi ieslodzītajiem iegūt vidējo un profesionālo izglītību, analizēti nodarbinātības pasākumu realizācijas procesi, kā arī veikta kompleksa sociālās rehabilitācijas pakalpojumu pieejamības analīze gan cietumos, gan sociālās rehabilitācijas centros. Kopumā veikta 30 Latvijā veiktu pētījumu analīze, kuri veltīti ieslodzījuma vietu, ieslodzīto un no ieslodzījuma vietām atbrīvotu personu problēmām, veikta aptauja ieslodzīto vidū 4 cietumos (Valmieras, Grīvas, Ilģuciema un Šķīrotavas cietumos), kā arī intervēti ieslodzītie, cietumu administrācijas pārstāvji, kā arī eksperti, speciālisti un uzņēmēji, kuri iesaistīti izglītības, nodarbinātības un sociālās rehabilitācijas problēmu risināšanā ieslodzījuma vietās.

Pētījums strukturēts četrās sadaļās. *Pirmā sadaļa* veltīta Latvijā iepriekš veikto pētījumu apkopojumam un to rezultātu analīzei, galveno uzmanību vēršot uz ieslodzīto personu vajadzību, ieslodzīto personu aktuālāko problēmu, no ieslodzījuma atbrīvoto personu vajadzību un no ieslodzījuma atbrīvoto personu aktuālāko problēmu izpēti. *Otrajā sadaļā* analizētas vispārējās un profesionālās izglītības iegūšanas iespējas un realizācija ieslodzījuma vietās vairākās dimensijās, to skaitā ieslodzīto izglītības līmenis, vispārējās izglītības pieejamība ieslodzījuma vietās un tās raksturojums, kā arī profesionālās izglītības pieejamība ieslodzījuma vietās un tās raksturojums. *Trešā sadaļa* veltīta nodarbinātības iespēju un realizācijas ieslodzījuma vietās analīzei. Šajā nodaļā analizēti Latvijas normatīvie akti un dokumenti, salīdzinot tos ar reālo stāvokli Latvijas cietumos, sniegti cietumu administrācijas pārstāvju intervju un cietumu novērošanas rezultāti, ieslodzīto personu intervju rezultāti, kā arī analizēti to uzņēmēju viedokļi, kuri savu produkciju pasūta ražošanai cietumos. Pētījuma *ceturtajā sadaļā* analizētas ieslodzīto un no ieslodzījuma atbrīvoto personu sociālās rehabilitācijas iespējas un realizācija sekojošās dimensijās - sociālā rehabilitācija ieslodzījuma vietās un sociālās rehabilitācijas centros, sociālās rehabilitācijas programmas, to saturs un nodrošinājums, sociālā rehabilitācija ar atkarīgajiem, ieslodzīto personu vajadzības un problēmas.

Pēc katras pētījuma sadaļas sniegti secinājumi un rekomendācijas, kā arī izmantotās literatūras saraksts.

 [Pētījuma apraksts](#)

<https://www.vpd.gov.lv/lv/ieslodzito-un-no-ieslodzijuma-atbrivoto-personu-izglitibas-nodarbinatibas-un-socialas-rehabilitacijas-pakalpojumu-pieejamiba>